

Prof. dr hab. Krzysztof Sperski
Dziedzina sztuki, dyscyplina sztuki muzyczne
Akademia Muzyczna im. St. Moniuszki w Gdańsku
ul. Łąkowa 1/2, 80-743 Gdańsk
tel. kom. 606492117
e-mail: anpra@post.pl

OPINIA
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego sztuki
Panu doktorowi Karolowi Marianowskiemu

Informacje o procedurze, zleceniodawcy opinii, podstawach prawnych działania opiniodawcy oraz kryteriach oceny osiągnięć Kandydata

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki e dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki muzyczne Panu doktorowi Karolowi Marianowskiemu wszczęte zostało przez Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie na wniosek Kandydata z dnia 26.10.2021 r. Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina działając na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz. U. z 2020r. poz. 95 z późn. zm.) informuje, iż na posiedzeniu w dniu 12 kwietnia 2022 r. wyznaczyła skład komisji habilitacyjnej w której w p.5 jako recenzent widnieje moja osoba. Zleceniodawcą sporządzenia niniejszej opinii jest Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie.

Podstawą prawną działania opiniodawcy są właściwe przepisy w/w ustawy, a w szczególności art. 221 ust. 9. Oceny osiągnięć Kandydata dokonano na podstawie kryteriów, o których mowa z art. 219 ust. 1 tejże ustawy.

Ocena formalnej strony dokumentacji

Wniosek dra Karola Marianowskiego z dnia 26.10.2021 oraz załączona dokumentacja spełniają kryteria formalne oraz uwzględnia zalecenia sformułowane przez Radę Doskonałości Naukowej, w brzmieniu ogłoszonym na stronie internetowej RDN (<https://www.rdn.gov.pl/postepowanie-habilitacyjne.html>).

Dokumentacja zawiera:

- dane wnioskodawcy
- dyplom uzyskania stopnia doktora sztuk muzycznych
- informację o braku wcześniejszych wniosków o postępowanie habilitacyjne
- autoreferat
- wykaz osiągnięć naukowych i artystycznych wraz z kopiami dokumentów
- dzieło artystyczne w formie elektronicznej (USB stick) i płyta CD
- plik pełnej dokumentacji w formie elektronicznej

Dokumentacja w sposób wyczerpujący przedstawia sylwetkę Kandydata, Jego bogate i wartościowe dokonania artystyczne oraz naukowe, wraz z kopiami dokumentów potwierdzającymi wszystkie wymienione i opisane fakty i zdarzenia.

Sylwetka Kandydata

Pan Karol Marianowski – artysta muzyk, wszechstronny wiolonczelista o przebogatym dorobku w dziedzinie kameralistyki i gry solistycznej, nauczyciel akademicki.

Edukację muzyczną rozpoczął w 7 roku życia w Zespole Szkół Muzycznych im. Karola Szymanowskiego w Warszawie. Na studia muzyczne przystąpił do Akademii Muzycznej w Warszawie zwieńczone Dyplomem Magistra Sztuki w 2004 roku. W międzyczasie odbył dwuletni program stypendialny w klasie prof. Andrew Mark'a w The Boston Conservatory. Kolejne etapy Jego edukacji to staże podyplomowe wraz z Meccore String Quartet w Universität der Künste w Berlinie, Chapelle Musicale Reine Elisabeth w Bukseli oraz Escuela Superior de Reina Sophia w Madrycie.

Stopień doktora sztuk muzycznych obronił przed Radą Wydziału Instrumentalnego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie 21 maja 2019 roku na podstawie rozprawy doktorskiej „Wiolonczela jako instrument wieloaspektowy w kameralistyce XX i XXI wieku w oparciu o dzieło artystyczne: Claude Debussy – Kwartet smyczkowy g-moll op. 10, Karol Szymanowski – Kwartet smyczkowy C-dur op. 37 nr 1, Krzysztof Penderecki – III Kwartet smyczkowy *Kartki z niezapisanego dziennika*”.

Pan Karol Marianowski od roku 2009 prowadzi działalność pedagogiczną w Zespole Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Warszawie, a w szkolnictwie wyższym najpierw w Akademii Muzycznej w Poznaniu (2015 – 2017) następnie w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie kameralistyki i wiolonczeli.

Ocena osiągnięć artystycznych

Osiągnięcia artystyczne dra Karola Marianowskiego przedstawiono w dokumentacji w formie chronologicznie ułożonego spisu wykonanych koncertów i innych wydarzeń. Część pierwsza obejmuje okres od października 2021 do maja 2019 a więc działania po uzyskaniu stopnia doktora sztuk muzycznych, to łącznie 36 pozycji, część druga od 15 maja 2019 do 6 lutego 2015 – przed doktoratem – 129 pozycji. Zgodnie z zasadami oceny habilitanta okres podlegający ocenie to pierwsza część tego spisu, obejmujący niespełna dwa i pół roku przypadający niestety na trwającą pandemię COVID-19. Biorąc jednak pod uwagę najwyższą wartość przedstawionych programów a także większość prestiżowych renomowanych instytucji w których koncerty te miały miejsce dorobek ten jest imponujący. Przeważająca część z nich to koncerty kameralne dwóch zespołów z udziałem habilitanta – to „BOARTE PIANO TRIO” (Jarosław Nadrzycki – skrzypce, Karol Marianowski – wiolonczela, Konrad Skolarski – fortepian) i „Karol Szymanowski Quartet” (Agata Szymczewska – I skrzypce, Robert Kowalski – II skrzypce, Wołodia Mykytka – altówka, Karol Marianowski – wiolonczela). Programy występów zawierają sztandarowe i najbardziej wymagające pozycje literatury kameralnej jak: Tria - Haydna, Mozarta, Beethovena, Mendelssohna, Rachmaninowa, Debussy'ego, Łukaszewskiego, kwartety: Beethovena, Moniuszki, Dvořaka, Brittena, Ravela, Szymanowskiego, Pendereckiego, Gribbina, Schönberga, Straussa oraz Schumanna i Nowakowskiego (kwintety fort.). Występy zagraniczne miały miejsce w Niemczech (pięciokrotnie), Wk. Brytanii, Macedonii, Francji, Włoszech, Szwajcarii a także w USA i Korei. W kraju: w Warszawie, Wrocławiu, Łusławicach, Poznaniu, Stawiskach.

Godne odnotowania są również trzy recitale (Antonin, Warszawa) na których Karol Marianowski wykonywał: Beethovena Sonaty g i C, Weinberga Sonatę op. 63, Weberna Drei Kleine Stücke oraz Chopina Sonatę g oraz Introdukcję i Polonez C, a także II Suitę d-moll J.S. Bacha na wiolonczelę solo.

W części drugiej dokumentacji mimo, że nie powinna mieć wpływu na ocenę dorobku habilitanta zawartość jest imponująca, budząca podziw i uznanie. Występy we wszystkich ośrodkach kraju, na najważniejszych estradach jak: większość polskich filharmonii, w tym Filharmonia Narodowa, NOSPR Studio PR im. W. Lutosławskiego, dziesiątki mniejszych ośrodków jak: Kazimierz dolny, Pruszków, Zakopane. Tournée zagraniczne to USA (5-krotnie), Kanada, Wk. Brytania (m.in. Londyn – Wigmore Hall), Niemcy, Hiszpania, Belgia, Francja, Włochy, Czechy, Węgry, Estonia. Jego podstawowa w tym okresie formacja kameralna „Meccore String Quartet” należała do najaktywniejszych i najlepszych polskich zespołów kameralnych.

Podsumowując tę część opinii stwierdzam, że dorobek artystyczny Pana Karola Marianowskiego jest imponujący, wartościowy i w pełni uzasadnia Jego ambicje przystąpienia do przewodu habilitacyjnego.

Ocena załączonego dzieła artystycznego

Jako zrealizowane oryginalne osiągnięcie artystyczne o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. c) ustawy, stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego sztuki, Pan dr Karol Marianowski przedstawił dwupłytowy album CD zawierający komplet 6 Suit na wiolonczelę solo Johanna Sebastiana Bacha w niezwykle szczególnym nagraniu. Gwałtowne zawalenie się świata nas muzyków było skutkiem nastania pandemii COVID 19. Zamknięcie uczelni, szkół, sal koncertowych u wielu spowodowało głęboką depresję, u innych poszukiwanie co robić by jednak jakoś działać dalej. Do tych drugich należał nasz habilitant. Nie mogąc ćwiczyć we własnym mieszkaniu dużego bloku, gdzie granie dokuczało sąsiadom, znalazł miejsce do ćwiczeń w piwnicznym korytarzu. Tu pogłos szlachetnie wzbogacał dźwięk Jego wiolonczeli, co nadzwyczajnie sprawdzało się w ukochanych bachowskich Suitach na wiolonczelę solo. Z pomocą producenta i właściciela firmy „Orphee Classics” Tomasza Lidy postanowił dokonać nagrania całego bachowskiego cyklu. Przedsięwzięcie zdawałoby się karkołomne przyniosło nadspodziewanie wartościowy i piękny efekt.

Nie widzę potrzeby by poddawać analizie każdą część z osobna we wszystkich kolejnych suitach. Nagranie pod każdym względem jest doskonałe i zachwycające.

Ze wszystkich zalet na pierwszym miejscu pragnę wymienić głęboką wiedzę habilitanta w najdrobniejszych szczegółach o wykonawstwie muzyki barokowej. I tak:

1/ Doskonały dobór temp we wszystkich częściach tanecznych, w tym spokojne allemandy, wyraziste couranty, nie zapędzone, bardzo czytelne kończące każdą suitę gigue, dostojne, pełne uwagi i zadumy sarabandy, wyraziste menuety, bourree i gawoty, preludia w których przekaz przebogatej harmonii jest zawsze ważniejszy od wirtuozowskiego popisu.

2/ Realizacja wszystkich ozdobników dobrana z wiedzą i gustem (wszak Bach nie zapisał ich szczegółowo), przednutki, opóźnienia harmoniczne, prędkość trylowania, tryle od górnej nuty.

3/ Stylowe, doskonale podkreślające charakter każdego tańca gatunki smyczkowej artykulacji.

4/ Elementy improwizowane w repetycjach niektórych tańców, dyskretne, nienachalne, szczere.

5/ Wyraziste i bardzo stylowe operowanie agogiką

Karol Marianowski gra krystalicznie czystą intonacją, nawet w karkołomnie trudnych fragmentach najwyższych rejestrów wiolonczelowej skali w VI Suicie D-dur. Idealnie czyste są też wszystkie niewygodne układy palcowe i akordowe w tonacjach bemolowych (IV i V Suita).

Smakowicie istniejący w czasie i głębokości pogłos sprawia wrażenie, że wykonanie nie dzieje się w piwnicy tylko cudownie sklepionej wysokiej gotyckiej katedrze.

Na koniec jednak muszę przygotować małą szczyptę dziegciu, której jednak nie zamierzam wrzucić do tej beczki pełnej doskonałego miodu. W całym nagraniu są dwa miejsca które budzą mój skromny sprzeciw. W pierwszym Preludium G-dur, nie znajduję uzasadnienia dla zapędzonych dwóch pochodów gamowych w zakończeniu, a w powrocie z II Bourree na I Bourree w IV Suicie nie przemawia do mnie dwukrotne przyspieszenie tempa.

Wydanie albumu z nagraniami całości 6 Suit J. S. Bacha to artystyczny wyczyn na jaki dotychczas odważyło się niewielu wiolonczelistów na świecie i są to jak dotąd artyści o największej renomie, których nazwiska znajdziemy w muzycznych leksykonach. W moim przekonaniu album dra Karola Marianowskiego może śmiało konkurować z niejednym z tych najwybitniejszych.

Informacje o działalności dydaktycznej, naukowej i organizacyjnej

Przebieg pracy dydaktycznej w szkolnictwie muzycznym niższych stopni i akademickim przedstawiłem w „sylwetce kandydata”. Pan Karol Marianowski ponadto prowadził zajęcia i kursy mistrzowskie z gry na wiolonczeli i gry w zespołach kameralnych w:

Estońskiej Akademii Muzyki w Tallinie

Leeds College of Music (Wk. Brytania)

Teatro Colonial w San Miguej de Allebde (Meksyk)

Tongyeon Concert Hall (Korea Południowa)

University of California w Irvine (USA)

Europejskim Centrum Muzyki im. K. Pendereckiego w Lusławicach

University of Tulsa (USA)

Letniej Akademii Muzyki „Muzyka Naszych Czasów” w Inowrocławiu

Letnich Warsztatach Muzycznych SUZUKI w Szarlocie k/Kościerzyny

Neskovin School of Music (USA)

Był organizatorem lub współorganizatorem:

Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Kameralnej "Q'arto Mondì" w Poznaniu 2010 - 2016

Warsztatów dla nauczycieli i uczniów szkół muzycznych I i II stopnia „5 Bieg w Edukacji Muzycznej” – Warszawa 11, 12 styczeń 2020

„ENCORE – Chamber Music Institut” stacjonarnych i zdalnych kursów mistrzowskich od 2019 roku

Wydania płyt CD z repertuarem szkolnym (koncerty, sonaty, drobne utwory) wydanym przez Polskie Radio dla fonotek szkół muzycznych w Polsce

Projektu „Z muzyką w miejsca o ograniczonym dostępie do dóbr kultury” Cykl koncertów dla takich miejsc jak m.in: Szpital onkologiczny, przedszkola dla dzieci z autyzmem itp.

Konkluzja

W oparciu o przedstawioną dokumentację ilustrującą nieprzeciętną aktywność koncertową, dydaktyczną i naukową kandydata oraz znakomite pod każdym względem przewodowe dzieło artystyczne stwierdzam, że Pan dr Karol Marianowski spełnia wszelkie oczekiwane warunki, wnioskuje zatem o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego sztuk muzycznych.

Gdańsk, 9 sierpnia 2022

Prof. dr hab. Krzysztof Sperski

